

ACTA CURIAE

ARCHIEPISCOPALIS CASSOVIENSIS

Arcibiskupský úrad, Hlavná 28, 041 83 Košice

(055) 68 28 111

web: ke-arcidieceza.sk

e-mail: abukosice@abuke.sk

ACAC 2 (2020)

1. apríl 2020

OBSAH

1. Slovo arcibiskupa kňazom a veriacim	2
2. Arcibiskupský úrad – obmedzený prevádzkový režim.....	2
3. Usmernenie v čase pandémie.....	3
4. Osobitná prosba na Veľký piatok.....	5
5. Zbierka pre Svätú zem	5
6. Sväté prijímanie do rúk	6
7. Modlitba požehnania veľkonočného jedla.....	6
8. Odlúčení alebo rozvedení manželia	7
9. Fundačné sv. omše	7
10. Zosúladenie terminológie	7
11. E-mailové adresy	7
12. Elektronická schránka	7
13. Diecézna svätyňa Obišovce	7
14. Lektorát a akolytát	7
15. Personalia	8

PRÍLOHY

1. Prijímanie sviatostí odlúčenými alebo rozvedenými manželmi - usmernenie
2. Fundačné sväté omše – inštrukcia a dotazník
3. E-mailové adresy farností – zoznam, obálka s názvom a prístupovým heslom
4. Elektronická schránka – informácie, návod a žiadosti

1. SLOVO ARCIBISKUPA KŇAZOM A VERIACIM

Milí oltárni spolubratia, drahí veriaci,

nikto z nás si nepomyslel, že takto budeme prežívať pôstne obdobie, nútení zostať doma. Nikomu z nás by ani na okamih nenapadlo, že kostoly budú aj na Veľkú noc zatvorené a bez účasti našich veriacich budeme slúžiť sv. omše.

Nevieme, čo nás ešte čaká, ani ako dlho potrvá zápas o skrotenie tohto zákerného a očami neviditeľného záškodníka, ktorý rujuje zdravie a životy ľudí, zvlášť tých najslabších a najzraniteľnejších, ktorým sme zaviazaní svojou úctou, láskou, starostlivosťou a musíme si ich osobitne chrániť – veď sú to naši rodičia, starí rodičia, príbuzní a priatelia.

Mnohí hovoria, a s tým plne súhlasím, že je to čas, ktorý preveruje naše charaktery a naše vzťahy. Poviem otvorene, je to tvrdá skúška, test, aký tu doteraz nebol. Po tieto dni vďaka spravodajstvu médií môžeme vidieť ako na celom svete pribúda infikovaných a ťažko chorých na prístrojoch, ako sú vyčerpaní lekári, zdravotníci, ošetrojúci a mnoho ďalších v rôznych službách. Vnímame bolesť a slzy ľudí, ktorí prišli o svojich drahých. S dojatím pozorujeme toľko obetavosti, dobrovoľníctva, nezištnej pomoci, spolupatričnosti, zomknutia a povzbudenia, že to spolu zvládneme. Tieto skutočné obrazy zo sveta vyzývajú každého z nás prehĺbiť vzťahy priateľstva, obetavej spolupráce a štedrej pomoci a blízkosti. Je to skutočne čas pre svedectvo našej kňazskej viery a lásky.

Všetkým na silno utkvel obraz ako pápež František osamelo, s námahou, v pokore a s dôverou kráčal prázdny priestor pred bazilikou sv. Petra ku krížu s Ukrižovaným a k ikone Panny Márie. Na záver adorácie vzal do svojich rúk Eucharistického Krista, aby požehnal druhým.

Našou úlohou v tomto čase je robiť to isté. Postaviť sa s prosebným srdcom pred Ukrižovaného, zverovať pod ochranu Panny Márie naše farnosti. Prosiť, vyprosovať, modlitbou sprevádzať jeden druhého. Zvolávajme na seba Božie požehnanie. Myslime tiež na to, že okrem našich modlitieb je potrebná aj viditeľná konkrétna pomoc. Teraz je naliehavý čas pre skutky milosrdenstva, *pre tichú službu*.

Vyprosujem vám duchovnú silu, rozvážnosť, odvahu, vnútorný pokoj, silnú vieru a radosť prameniacu z istoty, že vzkriesený Ježiš je neustále s nami.

arcibiskup

Prosím kňazov o zverejnenie tohto môjho príhovoru vo farnostiach.

2. ARCIBISKUPSKÝ ÚRAD – OBMEDZENÝ PREVÁDZKOVÝ REŽIM

Až do odvolania sú pre verejnosť priestory arcibiskupského úradu uzatvorené. Vstup je povolený len pracovníkom diecéznej kúrie, ktorí pracujú v obmedzenom režime od 8.00 do 13.00. Na riešenie akejkoľvek agendy využite listový, telefonický a prednostne elektronický kontakt.

3. USMERNENIE V ČASE PANDÉMIE

Aktualizované usmernenia platné od 1.04.2020 až do odvolania v Košickej arcidiecéze:

Všeobecné pokyny

- Farské kostoly sú otvorené iba pre súkromnú modlitbu bez toho, aby sa organizovali akékoľvek spoločné náboženské úkony, a za predpokladu, že sa naraz nezhrmáždí viac osôb a zaručí sa splnenie požiadavky na fyzickú vzdialenosť medzi osobami. Je vhodné mať dvere otvorené tak, aby sa ich osoby nemuseli dotýkať.
 - Sväteničky nech sú prázdne a zakryté, aby tam nikto nedával ruky.
 - Verejné bohoslužby, spoločné pobožnosti, procesie, farské stretnutia sa nekonajú.
 - Počas tohto obdobia sú veriaci dišpenzovaní od povinnej účasti na nedeľnej sv. omši. Odporúča sa, aby sa pripojili prostredníctvom médií k vysielanej sv. omši a nezabúdali na prax duchovného svätého prijímania.
 - Kňazi denne súkromne slúžia sv. omše na dohodnuté úmysly, ibaže by si veriaci žiadali preložiť daný úmysel na iný termín.
 - Vo farnostiach, kde je kaplán, nech sa prednostne sv. omša slúži spoločne: farár a kaplán. Odporúča sa spoločná modlitba časti Liturgie hodín.
 - Pri účasti viacerých kňazov, celebrant prijme Telo Kristovo, koncelebrant prijíma *per intinctionem*, nakoniec celebrant prijíma Kristovu Krv z kalicha a sám ho purifikuje.
 - Kňazi nech si pozorne všímajú potreby núdznych a odkázaných a podľa možnosti im poskytujú a organizujú pre nich pomoc.
 - Farnosti a iné cirkevné inštitúcie ostali v tomto čase bez príjmov. Farári nech príjmu opatrenia (kúrenie, elektrina a ďalšie) na zníženie následkov. Cez web stránku a bulletin, kde má byť zverejnené číslo účtu farnosti (IBAN), poprosť veriacich k podpore.
 - Farár má pravidelne prostredníctvom web stránky a farského bulletinu informovať a povzbudzovať svojich veriacich v duchovnom živote. Odporúčam farnostiam, ktoré ešte nemajú vlastnú web stránku, aby využili tento čas na jej zriadenie.
 - Zverejniť na výveske pred kostolom, web stránke farnosti a v bulletine:
 - čas, kedy je pravidelne otvorený farský kostol pre súkromnú modlitbu
 - telefónne číslo, na ktorom je kňaz k dispozícii veriacim, a tiež email
 - začiatok obradov tridua, aby sa veriaci mohli pripojiť vo svojich príbytkoch buď sledovaním bohoslužby, alebo slávením *Liturgie domácej cirkvi* (poslané emailom)
 - prenos bohoslužieb: *TV LUX* pondelok – piatok 7.00, 12.00 a 18.30;
sobota 7.00 a 18.30; nedeľa 10.00 a 18.30
- Rádio Lumen* 8.30 a 18.00; farský prenos bohoslužby cez streaming (ak to má farnosť)
Rádio Regina pondelok – piatok 17.30

Sviatostná služba

- Krst, birmovanie, prijatie do Cirkvi, sobáš a pohrebné obrady môžu byť vykonávané s tým, že účasť veriacich je obmedzená iba na bezprostrednú rodinu.
- V prípade viacerých krstov v ten istý deň, každý krst nech sa koná v inom čase a vždy s novou vodou.
- Vysluhovanie sviatosti zmierenia je obmedzené na nevyhnutné prípady pri dodržaní odporúčanej vzdialenosti a rešpektovania noriem ochrany pred nákazou. K sviatosti zmierenia nech sa využije priestor mimo uzatvorenej spovednice či spovednej miestnosti s maximálnou pozornosťou venovanou zachovaniu spovedného tajomstva.
- Veriaci majú byť informovaní o dôležitosti dokonalej ľútosti: „Keď ľútosť pochádza z lásky k Bohu milovanému nadovšetko, volá sa „dokonalá“ (je to ľútosť z lásky). Takáto

ľútosť odpúšťa všedné hriechy; dosiahne aj odpustenie smrteľných hriechov, ak zahrňa pevné predsavzatie pristúpiť k sviatostnej spovedi, len čo to bude možné“ (*Katechizmus*, 1452).

- Sväté prijímanie sa podáva do rúk (pozri rozhodnutie KBS); o spôsobe treba poučiť veriacich, hoci aj jednotlivo.
- V nemocniciach duchovnú službu chorým a zomierajúcim vykonávajú iba nemocniční kapláni. Tam, kde nie sú, farár k tejto službe určí kaplána. Návštevu chorého je nutné konzultovať s lekárom a dodržať jeho usmernenie. V nevyhnutnom prípade stačí jedno pomazanie na čele alebo pri mimoriadnom stave chorého na inej vhodnej časti tela.
- Návšteva chorého v domácnosti
 - pred návštevou je potrebné telefonicky sa informovať, či nejde o chorého v karanténe alebo či je niekto v domácnosti v karanténe;
 - dodržať ochranné opatrenia, rúško, prípadne rukavice;
 - pomazanie sa môže udeliť pomocou vatovej tyčinky alebo vatového tampónu, čím sa zabráni priamemu kontaktu, po návrate na faru použitú vatu treba spáliť;
 - návštevu obmedziť na minimálne potrebný čas;
 - nezabudnúť na dostatočné umytie vlastných rúk pred a po návšteve chorého;
 - poznamenať si kontakt komu bola poskytnutá služba, kvôli prípadnej karanténe.
- Posvätné oleje a krizma z minulého roka sa používajú až kým nebudú nové. V prípade nevyhnutnosti každý kňaz v obrade pomazania chorého môže požehnať olej chorých.
- Žádusné sv. omše môžu byť bez účasti príbuzných alebo neskôr po skončení obmedzenia s ich účasťou.

Zmeny v programe

- Prvé sv. prijímania a birmovania, ktoré mali byť v apríli a máji, sú posunuté na iný termín, ktorý je potrebné konzultovať so zainteresovanými (rodičia, birmovanci). Pokiaľ ide o plánované dátumy udeľovania sviatosti birmovania, po uvoľnení mimoriadnych opatrení budú sa hľadať náhradné termíny.
- Pokračovanie vo farskej katechéze na prvé sv. prijímanie a sviatosť birmovania bude po otvorení škôl s tým, že je na farárovi, aby zodpovedne modifikoval počet a rozsah zostávajúcich stretnutí.
- Arcidiecézne stretnutie mladých v Snine a oslavy manželských výročí v katedrále sa toho roku rušia.
- Prípravu na manželstvo je potrebné obmedziť na základné poučenie o sviatosti manželstva s každým párom osobitne.

Veľký týždeň a Veľká noc

- Omša svätenia olejov sa predbežne presúva na štvrtok 4. júna 2020, sviatok nášho pána Ježiša Krista, najvyššieho a večného kňaza.
- Obrady Veľkého týždňa a Veľká noc sa tento rok slávia bez fyzickej účasti veriacich; je potrebné postupovať podľa usmernení, ktoré Kongregácia pre boží kult a disciplínu sviatostí stanovila dekrétmi 19.03.2020 a 25.03.2020 (text na web stránke KBS).
- Na Zelený štvrtok kňaz môže sláviť omšu bez účasti ľudu aj v inom než farskom kostole, napríklad vo filiálnom alebo v kaplnke rehoľného spoločenstva.
- Na Veľký piatok a Veľkonočnú vigíliu bohoslužby sú len v katedrále, farských kostoloch a kostoloch mužských reholí.
- Na Veľký piatok
 - do modlitieb veriacich sa pridá modlitba za ukončenie pandémie
 - poklona svätému krížu prostredníctvom bozku je vyhradená len celebrantovi

- obrady sa ukončia „Modlitbou nad Ľudom“. Sprievod do Božieho hrobu, vystavenie Sviatej Oltárnej v monštrancii, adorácia pri Božom hrobe sa v tomto roku vynechá z dôvodu možnej väčšej koncentrácie ľudí v kostole.
- Eucharistia počas celého tridua zostáva v bohostánku, neprenáša sa na iné miesto.
- Na Bielu sobotu
 - vynechá sa požehnanie ohňa
 - paškál so vsadenými zrnami je pred začiatkom bohoslužby pripravený na svietniku
 - celebrant príde k paškálu, po prežehnaní a úvodnom pozdrave zapáli paškál
 - zvolanie: *Svetlo Krista, ktorý slávne vstal z mŕtvych, nech zaženie tmu z našich srdc a myslí môže použiť ako svoju osobnú modlitbu*
 - nasleduje veľkonočný chválospev a po ňom bohoslužba slova
 - po čítaní z listu apoštola Pavla celebrant zaspieva slávnostné Aleluja
 - čo sa týka „krstnej liturgie“, iba sa obnovia krstné sľuby
 - procesia po Veľkonočnej vigílii sa nekoná.
- Požehnanie veľkonočných jedál v tomto roku (aj vzhľadom na hygienické opatrenia) sa nekoná tradičným spôsobom za účasti kňaza. Vykoná ho otec alebo matka pri rodinnej modlitbe pred spoločným stolovaním. Modlitbu požehnania zverejnite na web stránke, v bulletine prípadne nech je umiestnená v kostole, aby bola k dispozícii veriacim.
- Obrady veľkého týždňa v katedrále bez účasti ľudu môžu veriaci sledovať na www.telke.sk. Zelený štvrtok 18.00; Veľký piatok 15.00 a Biela sobota 19.30.

4. OSOBITNÁ PROSBA NA VEĽKÝ PIATOK

Vzhľadom na vážny verejný záujem sa na Veľký piatok do *Slávnostných modlitieb veriacich* pridá nasledujúca modlitba

XI. Za koniec pandémie

Modlime sa, za ukončenie pandémie,
ktorá trápi náš svet,
nech náš Boh a Otec uzdraví chorých,
posilní a odmení ošetrojúcich,
poteší smutných,
milosrdne prijme k sebe zomrelých
a nám všetkým pomôže vytrvať vo viere.

Všemohúci a milosrdný Boh,
prameň všetkého života a zdravia,
vyslyš naše prosby,
chráň nás uprostred súčasného utrpenia;
vo svojej otcovskej prozreteľnosti
uzdrav postihnutých chorobou,
udeľ silu tým, ktorí sa o nich starajú,
a pomáhaj tým, ktorí sa usilujú vykoreniť túto pohromu.
Skrze Krista, nášho Pána.

5. ZBIERKA PRE SVÄTÚ ZEM

Zbierka pre Svätú zem, ktorá sa zvykne v našich kostoloch konať pri Božom hrobe sa z rozhodnutia Kongregácie pre východné cirkvi presúva na nedeľu 13. septembra 2020.

6. SVÄTÉ PRIJÍMANIE DO RÚK

„V rámci preventívnych opatrení voči šíreniu ochorenia Covid-19 slovenskí biskupi 10. marca 2020 odsúhlasili, aby sa pri bohoslužbách na celom území Slovenska až do odvolania sväté prijímanie rozdávalo do rúk. Podľa odborníkov je pri podávaní svätého prijímania na ruku omnoho menšie nebezpečenstvo prenosu vírusu. Preto žiadame kňazov, aby veriacich náležite poučili o zachovaní úcty a o spôsobe prijímania Eucharistie na ruku: veriaci majú pristupovať tak, že predložia ruky spojené vo výške hrude. Kňaz položí Eucharistiou na otvorenú dlaň veriaceho, a ten si ju sám druhou rukou vloží do úst pred kňazom. Potom odíde na svoje miesto. Treba dbať na to, aby prijímajúci neodišiel s Eucharistiou v ruke. Kto z vážneho dôvodu Eucharistiou do rúk prijať nemôže, nech príde celkom na záver, a požiada o prijatie do úst.“

7. MODLITBA POŽEHNANIA VEĽKONOČNÉHO JEDLA

V našich farnostiach je zaužívaný dlhodobý zvyk nechať si po skončení pôstneho obdobia požehnať veľkonočné jedlá. Vzhľadom na platné opatrenia súvisiace so šírením nebezpečnej nákazy, spoločné žehnanie jedál v tomto roku nahradí modlitba požehnaní v rodine, ktorú vykoná otec alebo matka:

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen

Započúvajte sa do slov Evanjelia podľa Lukáša: (11, 9-13)

Ježiš povedal: „Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak niekoho z vás ako otca poprosí syn o rybu, vari mu dá namiesto ryby hada? Alebo ak pýta vajce, podá mu škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!“

Modlitba

Zvelebený si, Pane, náš Bože,
 Ty všetko naplňaš svojim požehnaním.
 Ďakujeme za Tvoje dary,
 ktoré majú slúžiť k zachovaniu nášho pozemského života.
 Nauč nás ich prijímať z Tvojich rúk tak,
 aby sa posilnila naša vzájomná láska
 a aby všetko smerovalo k Tvojej oslave.
 Skrze Krista, nášho Pána.

S dôverou sa spoločne modlime: *Otče náš ...*

Pozdravme Pannu Máriu: *Zdravas Mária ... (alebo Pod Tvoju ochranu ...)*

Modlime sa v čase pandémie:

Všemohúci a milosrdný Bože,
 zhladni na našu bolestnú situáciu;
 posilňuj svoje deti a otvor naše srdcia nádeji,
 aby sme uprostred nás pociťovali tvoju Otcovskú prítomnosť.
 Skrze nášho Pána, Ježiša Krista, tvojho Syna,
 ktorý je Boh a s tebou žije a kraľuje
 v jednote s Duchom Svätým
 po všetky veky vekov. Amen.

8. ODLÚČENÍ ALEBO ROZVEDENÍ MANŽELIA

V prílohe dostávate *Pastoračné usmernenie ohľadom prijímania sviatostí odlúčenými alebo rozvedenými manželmi*, podľa ktorého budeme postupovať od 1. júla 2020.

9. FUNDAČNÉ SV. OMŠE

V prílohe dostávate *Inštrukciu ohľadom fundáčnych svätých omší* a dotazník. Žiadam o jeho vyplnenie a zaslanie do kancelárie ABÚ do 30. apríla 2020 (stačí oskenovať a zaslať emailom na abukosice@abuke.sk).

10. ZOSÚLADENIE TERMINOLÓGIE

V súlade s novým prekladom *Kódexu kánonického práva* a niektorými zmenami v terminológii týmto vo všetkých dokumentoch Košickej arcidiecézy (napr. štatúty, smernice) od 1. marca 2020

namiesto doteraz používaného „duchovný správca“ (kán. 564 až 572) sa bude používať „kaplán“ (*cappellanus*) s určujúcim prívlastkom (napr. nemocničný, školský, univerzitný);

namiesto „kaplán“ vo farnosti (kán. 545) sa používa „farský vikár“ (*vicarius paroecclesialis*).

Vzhľadom na dlhodobo zaužívaný zvyk medzi ľuďmi v našich farnostiach, veriaci môžu naďalej aj u farských vikárov používať doterajšie pomenovanie „kaplán“.

11. E-MAILOVÉ ADRESY

V prílohe obežníka dostávate informáciu ohľadom emailových adries pre právnické a pre fyzické osoby. Nové e-mailové adresy sa začnú používať od 1. mája 2020. Tiež spolu s obežníkom je vám v obálke zaslaný názov a prístupové heslo.

12. ELEKTRONICKÁ SCHRÁNKA

Každá farnosť ako právnická osoba, ktorej bolo pridelené IČO, má povinnosť zo zákona aktivovať a používať elektronickú schránku od 1.06.2020. Elektronická schránka je úložisko správ, do ktorého budú doručované správy a dokumenty v komunikácii s orgánmi verejnej správy. V prílohe obežníka sú informácie, návod a žiadosti týkajúce sa elektronickej schránky a jej povinnej aktivácii.

13. DIECÉZNA SVÄTYŇA OBIŠOVCE

Do farnosti pre ružencové spoločenstvo bola poslaná žiadosť o poskytnutie príspevku na rekonštrukciu Mariánskeho pútnického miesta – Diecéznej svätej Panny Márie, Obišovce. Povzbudíte ružencové spoločenstvo prípadne aj iných dobrodincov k podpore uvedeného zámeru.

14. LEKTORÁT A AKOLYTÁT

Do služby lektorátu boli 1.03.2020 ustanovení:

František HERMANOVSKÝ, Tomáš KOVALČÍK, Šimon ŠKVARKO.

Do služby akolytátu boli 1.03.2020 ustanovení:

Miloš JAKLOVSKÝ a Maroš VARGA.

Liturgický obrad vykonal Mons. Marek FORGÁČ, pomocný biskup.

15. PERSONALIA

Dp. **RAGAN Emil**, menovaný za nemocničného kaplána pre Geriatrické centrum sv. Lukáša v Košiciach od 1.03.2020 (198/20).

Dp. **PEKÁR Jozef**, farár Veľký Šariš, menovaný za vicedekana dekanátu Prešov II od 1.03.2020 (162/20).

Noví advokáti pri metropolitnom tribunáli od 1.05.2020

Dp. **HUDÁK Ján**, farár Košice-Myslava (266/20)

Dp. **MUCHA Michal**, kaplán Košice - Kráľovná pokoja (268/20)

Dp. **OBŠITNÍK Peter**, riaditeľ Penziónu Augustineum (267/20)

Dp. **ŠOSTÁK Vladimír**, biskupský vikár (278/20)

Mgr. ThLic. **HOCKICKOVÁ Martina** (269/20).

Požehnané a milostiplné Veľkonočné sviatky prajú

✠ Mons. Bernard BOBER
arcibiskup-metropolita

✠ Mons. Marek FORGÁČ
biskup-generálny vikár

Mons. Juraj KAMAS
kancelár